

ԵՐԵՎԱՆԻ ԶԵՆԻՏԻ ԶԵՆԻՏԻ ԲԵՆԵՐԱՆԻ ԶԵՆԻՏԻ

Ուրախութեամբ կ'առնանք ընդ լուրեր, զորս հետզհետեւ իր սասանիկ հովուական պատճառով Ս. Արա-
նու մեկնող մեր երկսասարդ միաբաններուն մասին: Առ այժմ վերջիններս եղան Ս. Տիրան եւ Ս. Սիւն վար-
դայեցեան: Առնցով վերջինը, որ մեկնեցաւ երեսու-
դէմէն 15 Յանուար 1938 ին, երեսուստի հանք մը կարեւոր
վայրերու եւս շշուում մը ընելէ ետք Օգոստոս 11 ին հասած
է Հէս. Ամերիկայի Փրովիտենս Բաղրի, որուն Հոգեւոր
Հովիւ եր հրաւիրեալ Ամերիկայի Առաջնորդարանէն.
իսկ առաջինը, իբրեւ օգնական Բարդի Պեր. Ս. Վառա-
նապետ Մարգարիտ, 2 Օգոստ. 1938 ին մեկնելով երա-
սաղէտ, եւ երկու քաղաքի չափ Հայէլ կը սպասուէր սի-
րաւոր եւ պարագայից մօտ անցնելէ վերջ, նոյն ամսոյն
29 ին հասած է Փրովիտենս Բաղրի, Բարդի: Մեկուսի ալ
ընդունեալ էին արտաքին ազգաբնակչութեամբ: Փրովիտենսի
Հոգաբարձուները մինչեւ Նիւ-Եմք ընդ առաջ եկած եւ
եզնաւունք ընդունելով իրենց Հովիւը՝ Առաջնորդարանի
մէջ տրուած պատուով այցէ մը վերջ, նոյն օրն իսկ ա-
ռաջնորդած են զայն իր պատճառովայր: — Իսկ Ս. Տիրան
Վ. Բ. Մարտի մէջ, նոյն օրերուն անկողին ինկած իր
հոգեւոր եղբայրակցին՝ Ս. Զոգն Վ. Բ. ի համար անհրա-
ժեշտ ինքնամեծ ընծայելէ, զայն անմասն հիւանդանոց տու-
նելէ եւ անոր բարեկաման մերկայ գտնելէ եւ կիսակի
օր Ս. Թաւրմազայի կեղեցիկ մէջ հաւաքելէ վերջ մեկ-
նած եւ Բարդի կայարանին մէջ ընդունեալ է Բանաստ-
ներէ եւ ժողովականներէ եւ առաջնորդուած է կեղե-
ցիկ, որ ծերունակաւ պատուական Մարգարիտ կրօնա-
կան հանգիստաւորութեամբ ընդունել է զայն:

Երկուսն ալ սկսած են աշխատել իրենց գործին, եւ զը-
նախաւանած ամէնէն: Թշուաշեղանի եւ սեղանի սիրտի
խմբակներու առթիւ ոգեւորեալ համախմբով յայտնուած
է երկուսին ալ: Նշանակելի է այս առթիւ Բարդի ա-
նեանակցէ Ագ. Պեր. Պոգոս Էմմանուէլ արտասանած ու-
ղործը, իբրեւ արտաքինութեան իր պատճառով լիովին զի-
սակցութիւնը անցնող գործի մը, որ հարաւորեալ
կ'արտաքին կարեւոր կեղեցիկ մը Հայութեան անկա-
լութիւնը՝ իր ասպարէզին պատասխանութեան ունեցող երի-
տասարդ հոգեւորականէ մը:

Փրովիտենս Եւրոպ 7000 բնակչով Հայ ժողովուրդ մը ու-
նի: Ս. Սիւն Վ. Բ. վստահ ենք թէ իր մտքի եւ արեւ
օրերուն լիովին պիտի դնէ իր պալատ անոր կեղեցական,
կրթական եւ բարեգործական պէտքերուն, օգնութեամբ
Հոգաբարձութեան Մարմնին, որուն աշխոյժն ու նուիր-
ւածութիւնը անոր ծանօթ է մեր: — Իսկ Ս. Տիրան Վ. Բ.
առջին իր բացառիկ գործունէութեան յայնպեղան դասէ մը՝
անկի եւս երեսուն հազար Հայերու հոգեւոր եւ բարա-
շխական ծառայութեան սեակեղով: Եւ ապա՜նով ենք թէ
Վարդապետը յաղորդութեամբ պիտի գտնացուի այս բոլոր
բարի բաղձումներուն: Իր կեցողին հաղորդութեամբ,
կայական եւ կարգապահական գործող խելամուտութեամբ,
եւ այն ամէն գեղեցիկ ծիրերով զորս Առին իբրեւ զա-
գացեալ եւ բանիմաստ կրօնաւոր: Եւ ինքն իստով թէ
Բարդի Ս. Եկեղեցւոյն Պատ. Հոգաբարձութիւնը, որուն
անդամներէն իւրաքանչիւրին ազնիւ տաղանդաւորներ
եսս մօտէ եւ անմասն կը հանգնան, միշտ պիտի աջակցի

ինքն իրեն: — Նոյն ասեմ ուրախութեամբ կ'իմանանք
թէ Ս. Զոգն Վ. Բ. բոլորովին ապաւինած է իր վերջին
սկաւորութիւնն եւ պատասխանած է իր մօտը երթալու: Մի-
լան, որ կ'երեւի թէ հովուական սեակեղով չափով իր
առժամայալ միացած է Մարտիի թեմին: Մտառ եւ
չեւօրէն իր ասպարէզին նուիրուած Վարդապետը, որ
եսս սիրուած է իր թեմին մէջ, կ'երեւի թէ լաւ պալա-
տութիւնը բազմ է նաեւ իսպախական այդ հաղորդին մէջ,
ինչ որ իրաւամբ կը սպասուէր իրմէ: — Երեւին հա-
մար, ինչպէս հովուական գործունէութեամբ այլաւ գոր-
նուած մեր միւս միաբանակցիներուն համար արտաքին
մտադրութեան ունիմք առողջութեան եւ յաղորդութեան:

ԽՄԲ.

Ս. ՅԱՆՈՒԹԻ ՆԵՐՍԵՆ

ԱՄՍՈՐԵԱՆԵ ԼՈՒՐԵՐ

* Սեպտ. 29 եւ. — Ս. Արաբիայի երկաթից տե-
սուի Ս. Տիրաւոր վրդ. որ եղիպտոս դաշած էր վան-
քապատկան կաթոնի մը ընտելութեան համար վե-
րադարձաւ Կաթոն:

* Հոկտ. 1 եւ. — Ամեն. Ս. Գառնիքաւ Հայ-
րը, հեռաւոր մը տուաւ. Մեծին Բրիտանիայի Նա-
խարարականին, աշխարհի խաղաղութեան ինք-
պատու անոր կատարած զերին համար:

— Երեւոյն, տեղի ունեցաւ գործարանական
մաղթանք Մայր Տաճարին մէջ, պատերազմի վե-
տանդը անցած ըլլալուն համար:

— Տ. Հայկազար Արեւայ դարձաւ Բեթլեհէմի
ժամաբարձութիւնէն. իր տեղ գնաց Տ. Հրապառ
Արեւայ:

— Տ. Միւռնի վրդ. մօտ երկու տարի պաշ-
տօնավարելէ յետոյ Նափա, իբր ժամաբար, վե-
րադարձաւ. Ս. Արաբ. իր տեղ գնաց Տ. Հայկազար
Արեւայ. իսկ Տ. Միւռնի վրդ. ժողովարանայ
վարժարանի ուսուցչութեան կոչուեցաւ. հերան-
կան եւ պատմական գաւառը աւանդուլու համար:

* Հոկտ. 2 կիր. — Ս. Գառնիքաւ մատուց-
ուեցաւ ի Ս. Նախար, որը քաղաքէ Տ. Շաւարշ
վրդ. ուր ընտանի լիւրայ. զինէ՛ որ արտաքին եւ
ամենախիւրդը, տուաւ շնորհք այս, ի Նախար
Նոստ աւետարանել զանքնին մեծութիւնն Գրի-
տոսին: Արդի ընկերային վարդապետութիւննե-
րուն հակադրեց քրիստոնէական ոգին, ինքեց
Գրիտոսին հերանկան եւ ընկերային ուսուցման
անքննելի հարստութիւնները, որոնք անհրաժեշտ
են անհատին եւ ընկերութեան խաղաղութեան եւ
երջանկութեան համար:

* Հոկտ. 3 կիր. — Այսօր տեղի ունեցաւ պաշ-
տօնական վերադարձով ժամանակաւոր վար-
ժարանի եւ Ընծայարանի: Ս. Գառնիքաւ Հայրը
Տնօրէն Ժողովոյն անդամներով եկաւ զոլորդ, որ

ընդունուեցաւ տեսչութեան եւ ուսուցչական կազմին կողմէ. հղան ազօթք եւ երգ. կարգացուեցաւ Սերմնայանի առակը. Ս. Գատրիարքէ շայրը յորդորեց ուսանողութիւնը ըլլալ բարեբեր հողը՝ պտղաբերելու համար հոն ցանուած մտածումի եւ զգացումի սերմերը:

Այս տարի ուսուցչական կազմին վրայ աւելցաւ նաեւ Տ. Շաւարշ վրդ. որ կ'աւանդէ գրաբար, շայ Նիկողեցու Գատմու թիւն եւ Յունարէն: 1938-39 զարդացական տարիքի՝ անի համար ընդունուած են 12 նոր ժառանգաւորներ, որոնցմէ 7 հոգի հասած են արգէն, վեցը՝ Սուրբայէն եւ մին՝ Եփրատնէն. կ'սպասուի միւսներուն. այժմ ուսանողութեան թիւն է 36՝ բաժնուած չորս դասարաններու վրայ:

Նոյն օրը վերադարձուեցաւ նաեւ Ս. Թարգմ. Վարժարանը. տեսչութիւնը ուսուցչական կազմով, և ամբողջ երկուեւ ուսանողութիւնը 60 հոգի, դիմաւորեցին Ս. Գատրիարքէ շայրը եւ իր շքախումբը, անոնք համբուս վրայ զէպի ժառ. Վարժարանը: Ս. Գատրիարքէ շայրը մինչ կ'անցնէր աշակերտական շրջային մէջէն, կեցաւ եւ օրհնեց բոլորը, Նոյն օրը սգուան դասերը: Այս տարի Ս. Թարգմանեց Վարժարանի ուսուցչական կազմին վրայ աւելցան Տ. Շահէ Արեւիայ, Գ. Յակոբ Զաքեան եւ Գ. Աբրահամ Եղիսեան:

— Ս. Գրիգոր Լուսաւորիկ եկեղեցւոյ ձորագոյնիւնը որ յետաճողութեան էր քանի մը ամիսէ ի վեր, վերակառաւ այսօր, և առաջ կը տարուի ամենայն փութով, Գանձախումբի մը Ժրջան հսկողութեան ներքեւ:

✱ Նոկտ. 8 Եր. — Համաձայն իրաւական անխախտ օսոյթութեան, այսօր, Ս. Գէորգի տօնին առթիւ, Ս. Գատարագ մատուցուեցաւ Ղպտինբուռ Ս. Դէորդ եկեղեցիին մէջ, ուր խմատակց ջարդող մը խօսեցաւ Ս. Սերուիկ վրդ., որուն առարկի մասին. զայն ներկայացուց իսկական տիպարը հերոսութեան եւ առաքինութեան, որ իր գերազանց ձեւին մէջ կրնայ ծաղկել միայն քրիստոնէութեամբ: Ներքեց այն սխալ տեսութիւնը թէ քրիստոնէութիւնը տկար մարդոյ կը բօնէ. քրիստոնէութիւնը, ըսաւ, կը պահանջէ մեծագոյն զոհողութիւններ զիրքի, աշուտականութեան, ինչքի եւ կեանքի. օրուն առարկը զերազանց տիպարներէն է մեր կոծքին:

— Երեկոյին հանդիսաւոր երթ եւ հրաշափառով մտեցաւ ի Ս. Թարգմանեան տաճար, հանդիսապետութեամբ Լուսարարագետ Տ. Մերուդ Արքեպիսկոպոսի, վարագայ խաչի տօնին առթիւ:

✱ Նոկտ. 9 Կիր. — Ս. Գատարագ մատուցուեցաւ ի Ս. Թարգմանեան, Բրիտանի կենսատու գերեզմանին վրայ, պատարագին էր Տ. Մերուդ Արքեպիսկոպոս: Ժողովուրդին մուտքը արգիւտած ըլլալուն համար, քարոյն չեղաւ:

Իսկ Ս. Լընտապապիտաց եկեղեցւոյ մէջ քարոզեց Տ. Եղիշէ վրդ., խօսեցաւ վարագայ խաչի յատարան ինչոպէս աւանդութեան խորհուրդին եւ տեսիլքի մասին. տեսիլքը կազմող տարրերուն մօտենալով ըսաւ թէ նշարտութիւնը չի թաշ-

ուիր. թէ ան կը յայտնուի Առաքածոյ միշտմըտութեամբ, այսինքն տեսիլքով. թէ տեսիլքի մարդեր՝ կենեքի թանձրեւն հեռու տարող անհատներ են. ունենալու համար տեսիլք եւ զգալու համար տեսիլք խորհուրդը, հարկ եւ առանձին զգալ ինքիցն, այսինքն յատակել իր մէջ Առաքածոյ գիտակցութիւնը. ունեցուց նաեւ թէ հայը եղած է տեսիլքի մոլորվորդ մը, եւ անոր համար առանձին քայլած է իր խաչի համբան:

— Երեկոյին, ժամը 3.30-ին, կրօնական երգահանդէս մը տեղի ունեցաւ Գերմանացաց եւ կելեցիլին մէջ, գերման կրօնական մեծաւորին մեկնումին առթիւ. մասնաւոր հրաւերով Ս. Գատրիարքէ շոր կողմէ առաջ հանդէպին ներկայ եղան Տ. Կիրակ վրդ. և գերմաներէն մասնաւոր դասընթացքի հետեւող երկու վարդապետներ (Տ. Գոսկ և Տ. Շնորհք) և հինգ օտարկապետներ: Հանդէսէն ետք մերիները մասնակցած են նաեւ պատուոյ թէյասեղանին:

✱ Նոկտ. 10 Իշ. — Ս. Գատրիարքէ շոր դասաւորանակը նշանակուեցաւ Տ. Շահէ Արեւիայ:

✱ Նոկտ. 11 Դշ. — Այսօր Սարիլէն հաւատաւ Գ. Բարգէն Գասարեանը՝ բնիկ Սոսցի, որ հետեւած է Պէյրութի եւ Բարիլի համալսարաններու իրաւագիտական դասընթացքին՝ քահանայաւորու համար Բարիլի թեմին վրայ, հարկ եղած կրօնական ուսումը աւանդէ յետոյ ժառ. Ընծալարանի մէջ:

✱ Նոկտ. 16 Կիր. — Ս. Գատարագ մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ, ուր քարոզեց Տ. Կիրակ վրդ. Վերով իշխանութեամբ առնես զայդ բնաբանով. օրուն Աւետարանը քաղաքորելով, դարւղեց Յիսուսի բացարձակ իշխանութիւնը մեր կեանքին մէջ, մէջբերելով այդ մասին Աւետարանէն վկայութիւններ, և ըսաւ թէ մինչև որ այդ իշխանութիւնը չընդգրծուի մեր անհատական եւ ընկերային կեանքին մէջ չենք կրնար նշմարել քրիստոնէականը ըլլալ. անդրադառնալով աշխարհի կացութեան, մասնանշեց թէ միայն Քրիստոսի իշխանութեամբ կարելի է ըլլալ խաղաղութիւն հաստատել աշխարհի մէջ:

✱ Նոկտ. 17-22. — Լին քաղաքին մէջ, զինւորական կարգ մը դարձողութիւններ անհրաժեշտ նկատուելուն, հինգ օր կրակամարի օրէնք յայտարարուեցաւ:

✱ Նոկտ. 19 Դշ. — ՀայՓայի հոգեւոր հովիւ Տ. Յուսիկ վրդ. եկաւ այսօր դարձ մը համար եւ երկու օր ետք մեկնեցաւ:

✱ Նոկտ. 22 Եր. — Նախորդ երեկոյ կատարուեցաւ Ս. Թարգմանեաց նախատօնակը, Ս. Գատրիարքէ շոր նախադասութեամբ. իսկ այս առաւօտ, հանդիսաւոր Ս. Գատարագ մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ, պատարագեց Տ. Եղիշէ վրդ., իսկ ձայնը գիրքի պահանք խօսեցաւ Ս. Գատրիարքէ շայրը, որուն առաքելական թաղթիւն իմաստը զուգորդելով Ս. Թարգմանեաց խորհուրդին. Ս. Գատարագէն ետք կատարուեցաւ հոգեհանդիս հոգեւոր Տ. Եղիշէ Ս. Գատրիարքի հոգեւոր հա-

մար: Կարելի չլրլալով կատարել մեր տարեկան աւարտագնութիւնը հոգեւոյս Դուքեան Պատրիարքի գերեզմանին, պատարագէն ետք, ամբողջ Միաբանութիւնը և ուսանողութիւնը զետեւէս եւ կուրծը երգելով բարձրացան պատրիարքարան, ուր պատրիարքական Աթոռի վրայ դուռած էր Դուքեան պատրիարքի իւզաների մեծ պատկերը: Դրան առջև կենալով Ս. Պատրիարք Հայրը, խօսեցաւ յուշումով, օգեկոչելով յիշատակելու մեծանուն Նախորդին, յորդորելով որ վառ մնայ Անոր յիշատակը ամէնուս մտածումին և զգացումին մէջ:

✱ Հոկտ. 23 Կիր. — Ս. Պատրիարք մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխաղիր. քարոզեց Ս. Պատրիարք Հայրը. այս անգամ ալ Հայու Աւետարանը զուգորդեց հայ ազգի ընդհանուր քրիստոնէական քաղաքակրթութեան բերած նպատակն. ինչտեց թէ քաղաքակրթութեան այդ զանազան կիւն մէջ անկախ ձգեց իր ամբողջ ունեցածը. իր տաղանդը, հանճարը, զբաղանքութիւնը, արուեստը եւ կենսաբան նոյնիակ, անկախ սպաս դրած է Աւետարանին: Ապա կատարուեցաւ հոգեհանգիստ հայ մշակութի բոլոր հին և նոր վաստակաւորներու համար:

ԴՈՒՐԵԱՆ ԴԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿԱՐԱՇԵՈՒԹԻՒՆ

Նոյն օրը, երեկոյեան ժամը 4ին. Պատրիարքարանի մեծ դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ Ս. Թարգմանչացի Գրական Մրցամակարաւորութեան Գ. Շրջանի հանդէսը. Նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր. ներկայ էր Միաբանութիւն, աշակերտութիւն և պաշտօնէութիւն: Հանդէսի քաջուեցաւ Թարգմանչացի շարականով Որք զարգարեցին տնօրինարար, յետոյ Մկրտիչ Արքեպս. Աղաւաւեսի կարգաւ համառօտ ուսումնասիրութիւն մը ՎՄաշտոց թէ Մեծորդը կոչումին վրայ, ապա երգուեցաւ Ո՛վ մեծ առաքանչը, յորմէ հետէ Ս. Պատրիարք Հայրը կարգաւ, յոյժ շանկեալ տեղեկատուական ընդարձակ գրութիւն մը որ պիտի երևի Սիոնի յաջորդ թիւին մէջ: Ըստ այդ գրութեան, այս Գ. շրջանի համար Բո՛ւմ Հաշիայ Ամոռեանի Վճայ անձնատանց բուսարանը կը շահի առաջին մրցանակ և կ'ստանայ 120 պա-

ղեստիւնեան ոսկիի երեք չորրորդը, 80 ոսկին, իսկ Բ. կը հանդիսանայ Պ. Արեւիկ Սաճաւաճեանի Վճայոց հնագոյն պատմութիւնն ու լեզուէն, ըստ սեպագրութիւններին անուն ուսումնասիրութիւնը եւ կը ստանայ իրը մրցանակ նոյն գումարին մէջ չորրորդը, այսինքն 30 ոսկին: Հանդէսը փակուեցաւ ՎՃԵր կնքովով, զոր յաջորդութեամբ երգեց ժառանգաւորաց երգախմբաւորը, և Ս. Պատրիարք Հօր օրհնութեամբ, որ օրհնեց հայ մշակութի բոլոր վաստակաւորները:

ՄԵԿՆՈՒՄ ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՀՕՐ

✱ Հոկտ. 25 Դշ. — Լեւելով որ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վաղը պիտի մեկնի Եգիպտոս, երեկոյեան ժամը 7ին ամբողջ Միաբանութիւնը հաւաքուեցաւ ի պատրիարքարան, ուր յանուն Միաբանութեան Լուսարարապետ Տ. Մեծորդ Ս. Արքեպս. բարի երթի և ողջամբ վերադարձ մաղթեց Ս. Պատրիարք Հօր. խօսեցաւ Ս. Պատրիարք Հայրը թէ բժիշկներու պաշտօնարարութեամբ անհրաժեշտ նկատուեցաւ տաք շուրհուր բուժումին ենթարկել Պատուած տաքը, հետևաբար, աւկամայ, պարագաները ստիպուած կը մեկնի բուժուելու և կազդուրուելու համար:

Իսկ ժամը 7.30ին, ուսանողութիւնը Տեսուչ Տ. Եղիշէ Վրդ.ի գլխաւորութեամբ դեռաց պատրիարքարան ողջերթ մաղթելու իրենց հոգեւոր ծնողին: Ս. Պատրիարքը սիրով ընդունեց առնց ալ բարի մաղթանքը, և յորդորեց որ աւելի ևս աշխատեն և յառաջդիմեն, թէ ինք ինչպէս մօտէն, Նոյնպէս հետուէն՝ պիտի հետաքրքրուի իրենցով:

✱ Հոկտ. 26 Դշ. — Առտու ժամը 8.30ին, Ս. Պատրիարք Հայրը իշու եկեղեցի, ուր աղօթեց ի Ս. Գլխաղիր, ապա եկաւ վանքի մեծ դուռը, ուր ամբողջ Միաբանութիւնը, ուսանողութիւնը և պաշտօնէութիւնը հաւաքուած էին բարի հաւնապարս մաղթելու համար Նօրին Ամենապատուութեան, Մինչև Լիւտի կայարան Նօրին Ամենապատուութեան ընկերացաւ Տ. Մեծորդ Արքեպիսկոպոս իսկ ամբողջ համբողջութեան ընթացքին Ս. Պատրիարք Հօր պիտի ընկերանան Տ. Պատրիարք Տ. Շեռքը վարդապետները: